

Łódź stolicą awangardy

Aleksandra Talaga-Nowacka: - Dlaczego awangarda jest ważna?

Jarosław Suchan: – Choć wydaje się zjawiskiem marginalnym, w istotny sposób zmieniła rzeczywistość w obszarze kultury i tę codzienną, w której funkcjonujemy. O wpływie awangardy na kulturę mówić chyba nie trzeba – jej idee miały gigantyczny wpływ na XX-wieczną sztukę, literaturę, teatr, film, architekturę. A żeby uświadomić sobie ten drugi obszar wpływu, warto zrobić ćwiczenie: rozejrzeć się wokół i pomyśleć, jak by wyglądał świat, gdyby rewolta awangardowa się nie wydarzyła.

Co powinniśmy dostrzec?

– Podam przykład z mojego życia: w Krakowie mieszkałem na osiedlu z lat 70., w typowym bloku z wielkiej płyty, otoczony ikeowskimi meblami. Moim narzędziem pracy jest laptop o prostej, minimalistycznej budowie, na którym przeglądam strony zaprojektowane wedle nowoczesnych zasad kompozycji graficznej. Wygląd tych wszystkich rzeczy zawdzięczamy awangardzie. Blok to wynalazek Le Corbusiera i innych modernistycznych architektów, urbanistyczna koncepcja osiedla mieszkaniowego również. Meble odwołują się do wzornictwa wypracowanego przez twórców związanych z Bauhausem, grupą De Stijl i rosyjskim konstruktywizmem. Stamtąd biorą się ich uproszczone kształty, brak ornamentu, funkcjonalizm i dbałość o zgodność formy z materiałem. Awangardowe są także źródła estetyki współczesnych komunikatów wizualnych: stron internetowych, szpalt gazet, materiałów telewizyjnych, reklam miejskich itd. Pomyślmy, że rewolucji nie było: strony internetowe są ujęte w ozdobne bordiury i winiety, laptop oprawiony jak księga w półskórek z metalowymi okuciami, bloki wieńczą ozdobne wieżyczki a samochody przypominają ozdobne karoce... To pokazuje, że z pozoru marginalne zjawisko, jakim wydaje się awangarda, wywróciło świat do góry nogami. Dlatego jeżeli chcemy zrozumieć świat, w jakim żyjemy, powinniśmy się nią zajmować.

Ciąg dalszy wywiadu w KALEJDOSKOPIE 3/2017, s. 14-17.

Od numeru 4/2017 Jarosław Suchan tłumaczy w KALEJDOSKOPIE najważniejsze pojęcia związane z awangardą.